

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 70 gr. z odrośnięciem przez pocztę 31 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidywanych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, przesłania pracy, przerwania komunikacji, abonent niema prawa żądać postterminowych dostaw gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dzień ogłoszenia Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204, 202.

*Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!*

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo. I to: w poniedziałek, środek i piątek. Przy sądownym śledzeniu należności rabat spada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przepisane miejsca ogłoszenia administracja nie odpowiada. Właściciel zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 145

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 8 grudnia 1936 r.

Rok 17

Tajemnicza katastrofa samolotu niemieckiego

PARYŻ. Agencja Havasa donosi z Anney o katastrofie samolotu niemieckiego, który spadł w górnej Saubaudii. Samolot należał do towarzystwa Ludfithansa. Jest to wielki aparat transportowy o 20 miejscach. W piątek około południa samolot wpadł w burzę śnieżną. Pewien młody człowiek który znajdował się na szczycie górskim widział jak pilot usiłował przelecieć góry, lecz aparat nagle pochylił się naprzód i zesnął się po skalnej ścianie w przepaść.

Samolot uległ całkowitemu strzaskaniu. Żadnego z członków załogi dotychczas nie odnaleziono. Jak przypuszczają załoga składała się z pilota radiotelegrafisty i mechanika. Osoby, które zdołały dotrzeć do szczątków aparatu, leżących na wysokości 1800 metrów, odnalazły wewnątrz kabiny pewną ilość odez w zredagowanych w języku hiszpańskim. Na odezwach tych widniał znak 5 strzał zakończonych zaś one były słowami „Arriba España” — (Powstań Hiszpanio!)

Związek Strzelecki pełni służbę wielką w naszym Państwie

PRZEMÓWIENIE PLK. A. KOCA

WARSZAWA. Dnia 6 bm. odbyło się w Centrum Wyszkozenia Zw. Strzeleckiego w Warszawie posiedzenie rady naczelnej Zw. Strzeleckiego w obecności dyrektora P. U. W. F. i P. W. gen. Olszyny-Wilczyńskiego i komendanta Zw. Legionistów plk. Adama Koca.

Na zebraniu plk Koc wygłosił następujące przemówienie, które przyjęto gorącymi oklaskami:

„Koledzy, zebraliście się dziś dla omówienia całokształtu waszej pracy, celem dalszego koordynowania wysiłków, dla zapewnienia możliwie korzystnych warunków dla przyszłej pracy twórczej, krytycznego obejrzenia się wstecz, za siebie, czy dokonaliście tego, co zostało zamierzone. Jestem starym strzelcem, koledzy, przeto zawsze z największym zainteresowaniem starałem się przyglądać waszej pracy. To wielka misja — olbrzymie zadanie. — Związek Strzelecki ma za sobą przepiękną, doniosłą tradycję w służbie dla Ojczyzny. Związek ma przed sobą wielkie nie kończące się zadanie do wykonania. Jest to praca nad wychowaniem zastępów młodzieży i powołania jej do służby dla Państwa. Związek Strzelecki był zawsze wierny idei komendanta Józefa Piłsudskiego, wierny Polsce. Dziś Naczelnemu Wodzowi Marszałkowi Edwardowi Śmigłemu Rydzowi serdecznie i wiernie oddany — pełni służbę wielką w naszym Państwie, służąc jego sile i wielkości. Życzę Związkowi Strzeleckiemu jako zespołowi wiernej służby dla Państwa Polskiego dalszych coraz większych twórczych osiągnięć”.

Pod Madrytem — spokój

TALAVERA. Specjalny wysłannik agencji Havasa donosi, że w operacjach dokoła Madrytu nastąpiła ponowna przerwa.

Przez wczorajszy cały dzień panowała zupełna cisza. Po południu artyleria zaczęła przejawiać pewną działalność, kierując swe pociski ku miastu. Ze strony wojsk rządowych nie było niemal żadnej reakcji.

BERLIN. Donoszą ze Stambułu, że dn. 1. bm. żaglowiec hiszpański „Artea” przepłynął przez Bosfor, wioząc następujący sprzęt wojenny z ZSRR do Hiszpanii: 20 ciężkich dział, 20 samochodów ciężarowych, 25 czołgów, 4 samoloty i 1500 ton innego sprzętu wojennego, 500 ton żywności i 50

ton materiałów sanitarno - opatrunkowych.

MADRYT. Po południu ok. godziny 14 31 samolotów powstańczych dokonało nowego raidu na stolicę. Samoloty te przeleciały na nieznacznej wysokości nad miastem, zrzuciły bomby na dzielnice Rosales i Arguelles. Artyleria przeciwlotnicza zmusiła rychło samoloty do wzniesienia się w górę. — Lotnicy powstańczy zrzucali tym razem bomby zapalające, a ich torpedy powietrzne spadły na kilka gmachów publicznych, powodując znaczne szkody i ofiary w ludziach. Wzniesione przez lotników pożary zostały szybko zlokalizowane przez straż ogniową.

ZWARIOWAŁ Z POWODU WOJNY DOMOWEJ W HISZPANII.

MADRYT. Znany kompozytor hiszpański, Manuel de Falla w chwili wybuchu wojny domowej w Hiszpanii znajdował się na Maliorce, gdzie udał się w celach kuracyjnych. Na wiadomość o strasznych okropnościach wojny domowej dostał pomieszania zmysłów, wobec czego musiano go odwieść do zakładu dla obłąkanych. Manuel de Falla ukończył 60 rok życia.

Potworny morderca

GDYNIA. Potworną zbrodnię 6-krotnego dzieciobójstwa ujawniono w tych dniach. Do policji zgłosiła się żona szewca 47-letnia Lucja Butkowska, oskarżając swego męża Aleksandra, iż w ciągu 17-letniego pożycia z nią na 10 dzieci, które urodziła, 6 z nich wyrodny mąż pozbawił życia.

Poczawszy od 1920 roku truł on dzieci swoje silnym odwarem maku, po wypiciu którego dzieci albo umie-

rały, albo też zasypiały, a wtedy zwyrodnialec dusił je poduszką. Nieszczęśliwa matka długi czas milczała, gdyż potworny mąż groził jej zabiciem. — Zwyrodnialec mordował swe dzieci z całą świadomością czynu, prawdopodobnie chcąc się pozbyć kłopotów z wychowaniem tak licznej rodziny.

Na skutek tego doniesienia Butkowskiego aresztowano i osadzono w więzieniu.

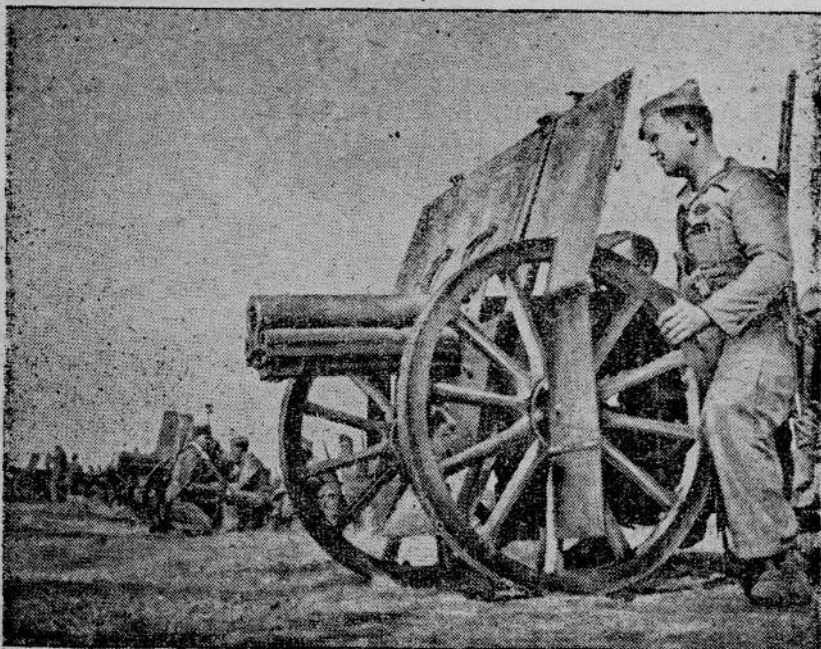
UCZNIOWIE PRZEBYWAJĄCY NA NAUCE RZEMIOSŁA U OSÓB NIEPOSIAJĄCYCH DYPLOMÓW MISTRZOWSKICH WINNI BYĆ ZAREJESTROWANI W IZBIE DO DNIA 31. 12. BR.

Izby Rzemieślnicze przypominają, że rzemieślnicy prowadzący samodzielnie warsztaty na zasadzie karty rzemieślniczej i nie posiadający dyplomów mistrzowskich, mają możliwość do dn. 31. XII. b. r. zatrudnionych u siebie uczniów zarejestrować w Izbie Rzemieślniczej, a tym samym ich zalegalizować. Po tym terminie Izby będą rejestrować jedynie uczniów kształconych u rzemieślników, posiadających dyplomy mistrzowskie. Rzemieślnicy, nie posiadający dyplomów mistrzowskich mogą złożyć egzamin mistrzowski jeszcze w grudniu br.

TRAGEDIA MAŁŻEŃSKA.

Przed sądem okręgowym w Łodzi toczyła się rozprawa przeciwko dwóm siostrzom 23-letniej Nogańskiej i 27-letniej Praksedzie Malarczykowej o pozbawienie życia męża tej ostatniej Piotra Malarczyka. Pożycie między Malarczykami było bardzo złe i na tym tle powstał plan zabójstwa. — Pewnego razu, gdy Malarczyk spał, Nogańska skrepowała mu ręce i nogi, a Malarczykowi poderżnęła mu brzośnię gardło. Sąd po uwzględnieniu okoliczności, jakie złożyły się na tę tragedię małżeńską skazał Malarczykową na 10, a Nogańską na 6 lat więzienia. —

Być członkiem L. O. P. P. to
OBOWIĄZEK KAŻDEGO

Haubice wojsk narodowych w pozycji

NIEZWYKŁY INCYDENT.

PARYŻ. W ambasadzie ZSRR, w Paryżu wydarzył się incydent, wywołany przez zwolenników Trockiego. W biurach ambasady zjawili się jak donosi prasa 9 sympatyków Trockiego, domagając się udzielenia im wizy na wjazd do ZSRR, gdy przedstaw-

cielstwo Sowietów odpowiedziało odmownie, trockiści rozpoczęli głośną demonstrację, groząc zdemolowaniem lokalu. Personel ambasady zdołał z trudem usunąć demonstrantów z gmachu, oddając ich w ręce policji, która zatrzymała manifestantów do dyspozycji władz śledczych.

Od Gdyni po Karpaty niech leci głos wicepremiera Kwiatkowskiego:

Polska musi być zwarta, mądra i zdyscyplinowana

Dokończenie przemówienia wicepremiera w Sejmie

Równocześnie projektuje się na r. 1937 przeprowadzenie obowiązujących od r. 1933 zasad uposażenia pracowników państwowych w tym sensie, by obok większej przejrzystości i jednolitości w skali poborów przywrócić normalne wymogi podatkowe. Reforma ta byłaby poddana publicznej dyskusji w izbach ustawodawczych w następnej sesji budżetowej i weszłaby w życie od 1 kwietnia 1938 r., w którym zastąpiłaby całkowicie stan obecnie obowiązujący, a dla

Ku dalszemu urealnieniu budżetu

Nowy projekt budżetu również i w konstrukcji cyfrowej posiada dość poważne zmiany. Celem ich jest dalsze urealnienie budżetu oraz uwzględnienie tych konieczności państwowych, które nie zostały uwzględnione w budżecie bieżącym.

Tak więc przewiduje się zmniejszenie dochodów administracyjnych w porównaniu z budżetem wykonywanym o 30,785 tys. zł., następnie zmniejszenie wpływów z przedsiębiorstw państwowych o 69,310 tys. zł., co obok innych drobnych redukcji daje sumaryczne zmniejszenie dochodów o 100,445 tys. zł. Równocześnie w innych pozycjach preliminuje się zwiększenie dochodów budżetowych o 172,903 tys. zł., w czym główną pozycję zajmuje wzrost wpływów z danin publicznych (115,7 miljon.), z monopolów państwowych (36,7 miljon.), z niektórych przedsiębiorstw państwowych (10,5 miljon.) i w niektórych działach dochodów administracyjnych.

Strona rozchodząca nowego budżetu wykazuje również głębsze przesunięcia, trudno jednak o charakterystyzowanie tych licznych przemian w generalnej syntezie.

Pierwszą tendencją która w nowym budżecie — w przeciwstawieniu do budżetu bieżącego — wyraźnie występuje to zagadnienie obsługi i likwidacji niektórych długów. Także sytuacja przysposobienia nas przed rokiem do oczywistego pominięcia niektórych obowiązków państwa wobec obywateli lub instytucji kredytowych. Błędy te próbujemy zresztą naprawić i obecnie, w granicach możliwości.

EMERYTURY

Drugim szczegółem, na który pragnę zwrócić uwagę wysokiego sejmu, to podwyższenie emerytur w cz. 16 preliminarza na emerytury o 7,9 mil. zł.

Z punktu widzenia odpowiedzialności Ministra Skarbu, nie mogę nie podkreślić, iż służy potrzebom na obsługę wydatków na emerytury i renty inwalidzkie kładą się poważnym ciężarem na budżecie odbudowanego z gruzów państwa. W preliminarzu budżetowym na rok 1937-38 wydatki te mają wynieść prawie 400 mil. zł., tj. tylko o 30 proc. mniej niż wydatki na place w całej administracji państwowej (bez 6 części budżetu tj. bez Ministerstwa Spraw Wojskowych). Wydatki na place łącząc z przedsiębiorstwami, monopolami i funduszami wyniosą w nowym budżecie ok. 1110 mil. zł., gdy emerytury w budżecie bieżącym wyniosły przeszło 281 mil. zł. a renty przeszło 100 mil. zł. Oczywiście niektóre z emerytur czy inwalidów, ani nie odwołano ani zbiorowo, nie może być najmniejszej nawet odpowiedzialności za ten stan rzeczy. Mimo to ostatnimi posunięciami z urzędu wywołaliśmy duże rozgorzczenie w rzędach emerytów, szczególnie w tak niesłusznie nieraz nazwanych „emerytach zaborczych”. Sprawa jakiegokolwiek reformy w wzorowanym stanie rzeczy rozbiła się jednak albo o brak kredytu w budżecie, albo o trudności uzgodnienia spornych zastrzeżeń i zarządzeń, które wykluczają tymczasem możliwość powrotu do stanu z poprzednika ub. roku.

To też aby i nadal nie odciać możliwości choćby stonowanej i skromnej rewizji obecnej sytuacji najgorzej uposażonych emerytów zareszerwować kwotę zarówno na naturalny wzrost emerytur jak też i na przeprowadzenie częściowej reformy której zasady — wobec niezwykłej trudności uzgodnienia sprawy omówię w czasie najbliższym z komisją budżetową.

Budżet oświaty większy o 7,5 mil. zł

Wreszcie pragnę podkreślić jeszcze dwa momenty — dobitnie jak to uczyniliśmy w r. ub., tak samo i obecnie budżet oświaty podciągamy w zwyz o 7,5 mil. zł., zdając sobie dobitnie sprawę z wielkich niezaspokojonych potrzeb tego resortu.

Konkretna i skuteczna praca w wojsku

Budżet Ministerstwa Spraw Wojskowych przetrwał na razie na niezmiennie wysokości — taki budżet onanczerony zarówno w sumach globalnych jak też i w tangencjach miesięcznych. Nie powinno to budzić wątpliwości, iż stoimy w miejscu w zakresie organizacji sił obronnych państwa. Rok, który upływa, był i na tym odcinku poświęcony konkretniej i skuteczniej pracy twórczej. Obecnie ta sama praca będzie niewątpliwie spotęgowana, gdy cele inwestycyjne uzyskają swoje odrębne nowe źródła kredytowe.

Mogę więc tylko zapewnzić, że CAŁY RZĄD ZDAJE SOBIE SPRAWĘ Z ODPOWIEDZIALNOŚCI, JAKĄ DZWIĘGA W O-

tego nie istnieje w chwili obecnej potrzeba głębszej charakterystyki tej reformy. Więcej wydaje mi się, iż obecnie mogą stwierdzić wobec opinii publicznej i wysokiej izby, iż równie i najbliższe miesiące, pomimo konieczności zwiększenia wydatków, będą zrównoważone, a może nawet dadzą wyraźniejsze nadwyżki budżetowe.

BEC PRZYSZŁOŚCI NARODU, WOBEC PREZYDENTA RZP. I WOBEC WODZA NACZELNEGO w tej dziedzinie i obowiązki swe z całą sumiennością wypełni.

Sądząc, że jedno wolno mi stwierdzić z całym poczuciem obiektywizmu: obecny budżet jest formalnie i rzeczowo lepszy i lepiej zrównoważony od poprzedniego, jest krokiem naprzód w ustalaniu tych zasad, — które próbujemy skodyfikować i które pragniemy w niezbyt odległej przyszłości przedstawić izbom jako projekt ustawy o prawie budżetowym państwa.

Polityka podatkowa

Obok zagadnienia polityki budżetowej, sprawą, organicznie z budżetem i stanem gospodarczym państwa społecznie związaną, a stanowiącą jeden z najważniejszych elementów

Przeciwko protekcjonizmowi podatkowemu

Bardzo wiele do życzenia pozostaje także po drugiej stronie okienka podatkowego. Jest rzeczą prawdziwie pocieszającą, iż urzędnik prywatny, pracownik umysłowy, przemysłowiec, robotnik, a szczególnie chłop — wywiązują się w granicach swych życiowych możliwości — jak najmniejszej z obowiązku podatkowego. Nie mniej akty zgromadzone obecnie w centrali wskazują, iż sporo zamożniejszych jednostek lekceważyło jawnie obowiązki podatkowe, demoralizując tym innych, biedniejszych płatników podatkowych. Cała zdrowa część opinii publicznej podzieli pogląd, że objawy jakiego-

odpowiedzialności Ministra Skarbu, to sora wa polityki podatkowej. Trafna i sprawdziła polityka podatkowa — to bodziec rozwoju i potęgu ekonomicznego kraju. Zła polityka podatkowa, to niebezpieczny hanulec rozwoju gospodarczego a zła polityka podatkowa, wykonywana przez zły aparat podatkowy — to klęska.

Reforma ta — niezbędna w Polsce — musi być wykonywana systematycznie, ze świątobliwością celu i metod pracy etap-mi, tj. od ugruntowania się rezultatów jednej fazy reformy do drugiej.

Największą uwagę została obecnie skierowana na WARTOŚĆ MORALNĄ PERSONELU SKARBOWEGO I EGZEKUCYJNEGO. To jest wstępny postulat reformy o ile ona ma być trwałą i skuteczną.

Z prawdziwym przygnębieniem wyznaję więc iż sporadyczne wypadki nadużyć odkrywanych przez zreorganizowany już częściowo system wewnętrznego kontroli — są uodwodnione zarówno w centrali, jak też i w urzędach skarbowych. Proces radomski nie jest i nie będzie niesłychanym zjawiskiem odosobnionym, kilka podobnych afer znajduje się w śledztwie lub w sądzie. Mogę jedynie oświadczyć, iż OGÓL PRACOWNIKÓW SKARBOWYCH SPEŁNIA SWOJE ZADANIA W NIEWYŻALE TRUDNYCH WARUNKACH, Z NAJWYŻSZYM ODDANIEM SIĘ OBYWATELSKIEJ SŁUŻBIE DLA PAŃSTWA.

Polityka pieniężna

W zakresie polityki pieniężnej zabiegaliśmy usilnie, by politykę naszą oprzeć na dwu elementach: na bezspornej, realnej rzeczywistości i na państwowym interesie Polski. Wszystkie inne argumenty i względy starałem się odsunąć na plan dalszy.

Rzeczywistość od kilku lat wskazuje nam wyraźnie, że rynki zbytu dla towarów zamykają się coraz szerszymi w głównych państwach wierzycielskich, że emigracja jest obiektem ścisłej reglamentacji a chwilami prohibicji, że nowe kredyty średnio- i długoterminowe gospodarce i dla gospo-

pozytywne skutki dekretu dewizowego

W kwietniu br. odpływ dla celów tezuracyjnych przekraczał chwilami 5 mil. zł. dziennie. Mówić w tych warunkach o liberalizmie dewizowym było tym samym, co żądać od człowieka uratowanego po ciężkiej katastrofie, następnie zapłodzonego, oddania do transfuzji resztek własnej krwi. To też pod koniec kwietnia ukazał się dekret dewizowy, który początkowo wywołał fałszywe zrozumienie niepokoju w naszym życiu gospodarczym: Dziś po 7-miu miesiącach możemy z całym spokojem stwierdzić pozytywne skutki tego zarządzenia. Zapasy złota w Banku — wraz z ostatnią dyspozycją zakupu — wzrosły o ok. 16 mil. złotych. Zapasy walut wzrosły o 15 mil. złotych. Nie jesteśmy doktrynalnymi zwolennikami reglamentacji. Stosujemy ją jako środek konieczności i stosować ją będziemy tak długo, aż interes naszego życia gospodarczego i naszej waluty nie będzie całkowicie zabezpieczony.

Obecnie przychodzi nowe, poważne wzmocnienie dla naszej polityki finansowej. Podpisana właśnie pomiędzy rządami obu zaprzyjaźnionych państw — w wyniku pogłębienia współpracy polsko - francuskiej — pożyczka, po przeprowadzeniu dalszych formalności legislacyjnych, otworzy nie tylko nowe, niezależne ogniska większych prac inwestycyjnych, np. przy rozbudowie Kolei Śląsk — Gdynia — ale również wzmocni walutowo bardzo poważnie naszą Instytucję Emisyjną.

Drugim niezwykle ważnym i drażliwym

kolwiek protekcjonizmu podatkowego tolerowane być nie mogą i nie będą.

W zakresie zagadnienia podatkowego musimy również poddać rewizji i reformie warunki obiektywne. W tym zakresie sporą część pracy przygotowawczej wykonaliśmy w r. b. Tak więc przez skasowanie szeregu dodatków do podatków, przez skasowanie niektórych drobnych podatków, przez systematyczne badanie zależności, umarzenia nierealnych tytułów podatkowych, osiągnięto już duże uproszczenia w obowiązującym systemie podatkowym.

darstwa przeznaczone, nie mają jeszcze szans szerszej realizacji, że złotem i majątkiem narodowym nie wolno nam dłużej już płacić, gdyż dotychczas poniesione straty są już olbrzymie.

Utrzymując dotychczasową politykę — wobec krańcowo zmienionych warunków światowych — mogliśmy nagle znaleźć się w warunkach, w których nie moglibyśmy już ani panować nad poziomem naszej waluty, ani też zabezpieczyć dowozu niezbędnych surowców i środków produkcji.

Rusząc poziom waluty, ruszamy wszystkie elementy składowe równowagi. W Polsce mamy warunki psychiczne i materialne zupełnie szczególne. Polska pierwsza w r. 1925 przeszła drugą fazę dewaluacji i

Motoryzacja

W ścisłej łączności z zagadnieniami gospodarczymi stoi sprawa motoryzacyjna w Polsce. Poza wszelką wątpliwością w tej właśnie dziedzinie musieliśmy dopełnić duże błędy, skoro krytyka była i jest jednoznaczna, a jej uzasadnienia są demonstrowane oczywistością. W r. b. uczyniliśmy szereg posunięć radykalnych w tej dziedzinie. Na pełne skutki tych zarządzeń trzeba jeszcze parę miesięcy poczekać. Ale postęp w tej dziedzinie w każdym razie jest widoczny. W dniu 1. 1. 1936 statystyka no-

obecnie inne waluty zbliżyły się do jej dawnego poziomu. Gdy w Anglii czy w Szwecji np. od r. 1932 ceny po dewaluacji wrosły b. powoli, to w Polsce na samą wieść o dewaluacji za granicą ceny poczęły bez żadnego uzasadnienia wykonywać szalone ruchy.

Przeliczenia wykazały, iż po dewaluacji rozpiętość między cenami sprzedawnymi i nabywczymi przez rolnika powiększyłaby się na niekorzyść rolnictwa, budżet stałby się conajmniej przejściowo ponownie deficytowy, papiery państwowe i oszczędnościowe milionów obywateli uległyby deprecjacji, realna wartość zarobków, płac urzędniczych i emerytur zmalałaby poważnie. Bilans takiej operacji wypadł dla Polski negatywnie. Trzeba do tego dodać, że w Polsce proces deflacji został głęboko i szczególnie ostro zrealizowany. Ceny przemysłowe mogły być u nas uważane za wysokie przeważnie w stosunku względnym do ceny zboża, ale nie w skali bezwzględnej.

I dlatego Rząd nie chciał bez potrzeby i konieczności państwowej obalać swych własnych wysiłków i własnych zobowiązań wobec obywateli. Dlatego złoty polski pozostał i nadal na swym parytecie.

Wzrost zaufania

Rok ubiegający był niewątpliwie okresem dużych trudności i wahań na rynku pieniężnym i lokacyjnym. Jednakże już od początku lipca, a po tym w silniejszej formie od końca października powróciły elementy zaufania, zjawili się dopływ oszczędności do prawie wszystkich banków, zjawiała się prywatna inicjatywa inwestycyjna.

Prace Min. Rolnictwa

Jeżeli idzie o zasięg ludnościowy, ekonomiczny i społeczny w Polsce, to z resortów gospodarczych na plan pierwszy wybija się praca Ministerstwa Rolnictwa. I tu niezwykle ważne miejsce zajmuje zagadnienie likwidacji pozostałości kryzysowych. W r. b. uczynione w akcji tej szereg dalszych posunięć, dając zasadniczo, szczególnie wobec poprawiającej się koniunktury do zakreślenia akcji oddziaływania i współdziałania do odbudowania normalnego, zarówno kredytu dla rolnictwa.

Cały Rząd przywiązuje dużą wagę do prac związanych z zagadnieniem Reformy Rolnej. Obejmuje ona zarówno sprawę scalenia gruntów, znoszenia służebności, jak też i sprawę parcelacji oraz planowej kolonizacji wewnętrznej przez tworzenie nowych, zdolnych do samodzielnego bytu osad.

Również w dość szerokim zakresie prowadzone roboty melioracyjne, wydatkujące na nie ok. 4 i pół milionów zł. w r. b. Ostatnio zaś z inicjatywy Ministerstwa Rolnictwa przygotowuje się wykonanie wszelkich prac przy obwałowaniu Wisły.

Wzrost stanu posiadania przemysłowego

W dziedzinie ustosunkowania kapitału zagranicznego i kapitału krajowego w wielkim przemyśle, rok bieżący będzie uważany w przyszłości niewątpliwie za przełomowy. W ręce polskie przeszły najpotężniejsze obiekty górniczo - hutnicze w Województwie Śląskim, obiekty rozbudowane na skalę zachodnio - europejską i mające swój indywidualny udział w handlu światowym. Nie można oczywiście zaprzeczyć, iż w związku z tym faktem spadły na Rząd nowe kłopoty, związane z przeprowadzeniem tych przedsiębiorstw z formy etatystycznej na zdrowszą i elastyczniejszą formę nowoczesnej gospodarki. Tym nie mniej sama próba twierdzenia, iż przejście to doszło do skutku w rezultacie ekspansji etatystycznej, jest oczywiście niezgodne z istotnym stanem rzeczy. Przeciwnie, ten doniosły fakt, może stać się tylko okazją do radosnego twierdzenia, iż stan posiadania przemysłowego Polski i narodu polskiego znakomicie się powiększył, że obecnie zarówno w dziedzinie przemysłu jak i w dziedzinie handlu poczynamy być nie tylko formalnymi, ale i ISTOTNYMI GOSPODARZAMI U SIEBIE W DOMU.

Bilans wysiłków w r. 1936

Również na całym szeregu innych odcinków była prowadzona dość żywa działalność, sprowadzana systematycznie i coraz usilniej do jednego mianownika programowego, co przy indywidualizmie polskim nie należy do zadań szczególnie łatwych.

Nie zdołaliśmy oczywiście stworzyć warunków pomyślnych, a choćby tylko normalnych, po tyloletnim ciężkim, światowym kryzysie. Mogę jednak stwierdzić i to nie w imię potrzeby Rządu, ale w imię gruntowania się wiary społeczeństwa we własne siły i własną przyszłość:

1) że wychyłona od kilku lat równowaga bilansu płatniczego została przywrócona i zapas kruszcowy i walutowy Banku Emisyjnego został poważnie zwiększony;

2) że atak psychiczny i materialny na walutę polską został skutecznie odparty;

3) że pierwsza faza równoważenia budżetu, oparta o zasadę dostosowania wydatków do dochodów została pomyślnie zrealizowana, a faza druga, polegająca na dostosowaniu wydatków do konieczności państwowych i zobowiązań realnie przygotowana;

4) że w gospodarstwie polskim zjawili się korzystne przemiany zarówno koniunkturalne jak i strukturalne, zezwalające na przyspieszenie tempa likwidacji skutków kryzysu i na wstępną fazę powrotu do rentowności;

5) że, choć całe ożywienie gospodarstwa Polskiego nie miało nic wspólnego z tym, co za granicą nazwano „koniunkturą zbroje-

niową”, a więc, że było ono procesem nawskroś ekonomicznym i pokojowym, — to jednak w obowiązku mobilizacji obrony nie pozostaliśmy w miejscu i r. 1936-go nie mamy potrzeby wstydić się przed przyszłością;

6) że w dziedzinie unarodowienia przemysłu i handlu uczyniliśmy ważny krok naprzód;

7) że inwestycje, zakreślone planem i zapowiedzią Rządu wykonaliśmy prawie z matematyczną ścisłością;

8) że podjęty został wysiłek przywrócenia w całej pełni walorów moralnych w pracy publicznej urzędników państwowych, walorów naruszonych przez długotrwałą kry-

(Ciąg dalszy na stronie)

(Ciąg dalszy ze str. 2-giej).

zys, oraz podjęliśmy wysiłek rzetelnego zbliżenia pomiędzy czynnikami „urzędującymi” a obywatelami kraju;

9) że podjęty został w granicach maksymalnych wysiłek zatrudnienia jaknajwiększej liczby obywateli — a szczególnie obywateli młodych — oraz zorganizowania akcji pomocy zimowej, mającej dokumentować, że nie powinien istnieć w Polsce uczeń...

Pozycja strat Skarbu Państwa

Wysoki Sejmie! Można oczywiście z całym powodzeniem i z poklaskiem na zewnątrz wytoczyć spór Rządowi, że rezultatów pracy jest za mało.

Jestem sam przekonany, że wiele nowych postulatów można sformułować nawet z całym poczuciem słuszności, z głębokim, wewnętrznym przekonaniem o konieczności ich realizacji.

W ciągu całego roku Minister Skarbu wciąż stawia żądania wobec społeczeństwa: podatki, cła, akcyzy, podatki specjalne, dodatki do podatków, stemple, ze-

wy obywatel, który ginąłby w nędzy i w zapomnieniu wśród swych lepiej sytuowanych rodaków;

10) że podjęty został wstępny, ale realny wysiłek dla skierowania szczególnej uwagi na rozwój gospodarczy naszych kresów wschodnich, celem zmniejszenia różnicy wytworzonej w ciągu całego dziesięciolecia i całych pokoleń pomiędzy wschodem i zachodem Polski.

znania, pełne upomnienia, egzekucje, reglamentacje, cały arsenał wysoce niepopularnych zabiegów. Niechże więc raz i obywatele mają prawo przyjść do Ministra Skarbu ze swymi postulatami.

Jest to oczywiście słuszne. Nie można tylko zapominać, w jakich warunkach znalazł się Skarb Państwa na tym pokrzyżowanym pobojuwisku. Celem zrozumienia formy i treści naszych działań w przyszłości musimy zestawiać choćby tylko najważniejsze pozycje strat, które w rezultacie kryzysu przerzucone zostały na Skarb i z który-

mi będzie się on mować w trudzie przez niejedną dziesiątkę lat. Niestety bowiem skutków o takim ciężarze gatunkowym przekreślić piórem nie można!

Wspomniałem już uprzednio, że odpływ walut i złota z naszej instytucji emisyjnej w tym okresie czasu wyniósł ok. 950 milja. zł. Deficyt budżetowy za ten okres czasu reprezentuje sumę zwyż 1200 milja. zł. Długi wewnętrzne, zorganizowane i niezorganizowane wzrosły w tym okresie o zwyż 1 1/2 miliarda zł. Do tego dołączyły się obciążenia z tytułu przejmowania części prywatnych skutków kryzysu na Skarb lub instytucje o Skarb oparte. Tak np. oddłużenie rolnictwa wynosi 1200,9 milja. zł., z czego na rolnictwo drobne i średnie przypada ok. 455 milja. zł.

Akcja oddłużenia samorządu przyniosła straty wynoszące ok. 210 milja. zł., a ponadto przecież przeprowadzono szereg innych akcji pomniejszających lub obciążających majątek Skarbu Państwa z tytułu akcji ułatwienia prywatnemu życiu gospodarczemu przełamaniu skutków kryzysu, powiększenia zatrudnienia lub zaopatrzenia bezrobotnych.

Z dna kryzysu ku nowemu rozwojowi

Mimo to dziś można wypowiedzieć publicznie przekonanie, że stopniowo możemy całą pokrzyżowaną sytuację opanować i wyprowadzić całe państwo t. j. gospodarstwo publiczne i prywatne z dna kryzysu ku nowemu rozwojowi. Ale na dziś i na najbliższą przyszłość ważny jest jeden warunek, od wypełnienia którego zależy w wielkiej mierze powodzenie nasze w przyszłości! Obciążenie Skarbu i rynku pieniężnego musi być dostosowane do każdorazowych, realnych możliwości.

Tej zasady przestrzegałem przy wykonywaniu planu inwestycyjnego w r. b. Pp. Posłowie i Senatorowie, którzy przyjęli udział w przeglądzie niektórych robót inwestycyjnych, mają niewątpliwie świadomość, iż tempo prac i metoda planowania inwestycji posunęły się znacznie naprzód.

Praca planowania inwestycyjnej postąpiła w r. b. bardzo znacznie naprzód, choć niewątpliwie jest jeszcze całkowicie daleka od stanu pożądanego.

Na rok przyszły mamy przewidziane większe sumy do dyspozycji na te właśnie cele inwestycyjne. Nowy budżet przewiduje prawie o 20 milionów zł. większe sumy na inwestycje i remont niż budżet bieżący. Mamy więc z tego źródła do dyspozycji ok. 171 milja. zł. Z rynku finansowego uzyskamy — przypuszczalnie ok. 250 milja. zł. Trzecim źródłem będą akcje kredytowe zagraniczne, wśród których poważną rolę odegra podpisana świeżo w atmosferze wybitnie żywej kolaboracji pożyczka francuska. Częściowo dla podobnych celów wyzyskamy kwoty zamrożone poza granicami państwa, za dawne należności tranzytowe. Wreszcie przewidujemy, że sytuacja Funduszu Pracy również ulegnie poprawie, więc i on przyjmie silniejszy udział w realizacji tych planów. To też i sumaryczne tempo prac inwestycyjnych ponownie się wzmożni.

W chwili obecnej na jedno pragnę zwrócić jeszcze uwagę. Być może, że plan nasz jest stosunkowo skromny i mały. Jestem jednak osobiste zdania i nie przesłanę głośno ostrzeżeń, by nie formowano planów pod kątem widzenia tendencji wydania większej sumy pieniędzy. Oczywiście, iż skoro wydawanie pieniędzy należy do rzeczy raczej przyjemnych i pozornie łatwych. Jeżeli jednak chce się wydać pieniądze dobrze i skutecznie, to jest to jedno z najcięższych i najtrudniejszych zadań w każdym państwie. Nie może nam iść o efekty chwilowe, ale prowadzące do ujemnych następstw. Ze swaj strony będą reprezentować zasadę by iść krokiem równym, mocnym, w kierunku przodu, ku celom dużym, a więc z trudem osiągalnym.

Starłem się dać w wywołaniu, które kończą sprawozdanie jasne rzetelnie wykazujące gdzie jeszcze leżą nasze pęsywa i błędy, a gdzie ostatnio posunęliśmy się wyraźnie naprzód. Jeżeli w czymkolwiek nadużyłem optymizmu, to oczywiście nie w tym celu, by zakrywać nim istotny rachunek odpowiedzialnego kierownika za stan spraw gospodarczych i finansowych państwa, ale by wyrazić moją głęboką wiarę, w żywotność narodu, bo widzę jasno i realnie, iż możemy szybciej iść naprzód, niż tego się spodziewamy, niż w to dziś wierzymy.

MOŻEMY — JEŻELI ZECHCEMY

W czymże ma leżeć ta chęć?

Oto największe zadanie współczesne, które pozornie wyskakuje daleko poza ramy mojej odpowiedzialności i mojej pracy.

Stare, wypróbowane zasady straciły swój walor bezwzględny. One się uclastyznily. A nowe jeszcze nie stwardniały w próbie życia. Krzyczymy więc głośno i stanowczo, by głos nasz doleciał do DYN: PO KARPATY, OD WILNA AŻ PO... ASK, to ostrzeżenie: POLSKA MUSI BYĆ ZWARTA MADRA, PRACOWITA, OSZCZĘDNA, PRZEZORNA, DEMOKRATYCZNA, ŻADNA I ZDYSCY-

Fundusz Pracy a rolnictwo

(ch) Warszawa, (Tel. wł.) W dniu 4 grudnia odbędzie się zjazd prezesów Izby Rolniczych, na którym omówion: sprawy stosunku Funduszu Pracy do rolnictwa, w związku z preliminarzem budżetowym tej instytucji.

PLINOWANA POLITYCZNIE I MORALNIE, PEZELI NIE CHCE ZETRZEĆ SIĘ W TYM CHAOSIE ŚWIATOWYM.

Polska musi mieć swój pion polityczny, społeczny, gospodarczy i kulturalny, — ustawiony na podstawie świadomości swych własnych, odrębnych zadań natury idealnej i natury materialnej!

Pierwiastki poczucia narodowego muszą pozostać na trwałe sprawdzianem naszych poczynań, gdyż tym uczuciem zwyciężaliśmy zawsze w przeszłości i tą samą bronią zwyciężymy w przyszłości.

MUSIMY odgrodzić się drutem kolczastym od wszystkiego, co czerpie swe natchnienia polityczne z zewnątrz i wytepić to, co w Polsce obcym chce służyć interesom!

MUSIMY się odgrodzić od wszystkiego, co jest już społecznie sprężyną, gorzkie, cyniczne, stare i krańcowe, personalnie egoistyczne!

MUSIMY stopniowo rozrywać granice przydzielone pomiędzy dawnymi zaborami, pomiędzy wsią i miastem, pomiędzy Polską A i Polską B!

MUSIMY technąc NOWA DUSZĘ I NOWE ŻYCIE w naszej biurokracji, by wiedziało, że nie służy nikomu z pojedynczych obywateli, ale służy wszystkim razem, ale służy zawsze narodowi i Państwu!

MUSIMY szukać nowych form organizacyjnych w gospodarstwie i nowych form prywatnej zdrowej inicjatywy i przedsiębiorczości, bo Polska szybko musi się rozwijać gospodarczo, bo wszystkie czynne i mocne elementy w państwie muszą być wciągnięte do PRACY DLA PAŃSTWA!

Wysoka Izbo! Gdybyśmy potrafili rozwinąć te zadania, w zgodzie z najwyższym interesem Państwa, gdybyśmy poczuli prąd solidarności ogarniający masę, gdybyśmy stworzyli pierwieństwo dla zasad wspólnych i bezspornych, to cały mój wykład dzisiejszy o Polsce z roku 1936 mógłby wyglądać inaczej: Innymi krokami szłybyśmy naprzód. I wtedy wykonalibyśmy nasze zadania, które przed Rządem i przed Narodem postawił Wódz Naczelny, Marszałek Smigły Rydz: PODCIĄGNĄĆ POLSKĘ WZWYŻI!

Herbaty Hożakowskiego — rozkosz znawców!

„Nasz cel - to utrwalenie błogosławieństwa pokoju”

Wielka mowa Roosevelta na konferencji wszechamerykańskiej w Buenos Aires

Buenos Aires, (PAT.) Prezydent Roosevelt na uroczystej inauguracji konferencji wszechamerykańskiej wygłosił przemówienie do rodziny narodów Ameryki, którą, jak mówił, „żyje ze sobą w zgodzie” i nie jest dręczona przez niustającą obawę wojny, dając

tym piękny przykład narodom. „Nie walczymy poto, by dzielić zdobycze wojenne, przerabiać mapę świata. Nasz cel — to utrwalenie błogosławieństwa pokoju. Jednakże innym częściom świata grożą okropności wojny. Jestem przekonany, że ludzie prości

wszędzie na świecie chcą żyć ze sobą w zgodzie. Pomimo to rządy wszczynają wojnę. Widzimy kontynenty, rozdzielane przez dawne nienawiści i nowe fanatyzmy. Słyszymy żądania, aby niesprawiedliwości i nierówności usunąć nieczem, a nie w drodze rozsądku i sprawiedliwości pokojowej. Słyszymy głosy, że nowe rynki można osiągnąć jedynie przez zabór siłą, wiemy, że wszędzie odbywają się niesłychane zbrojenia i że wskutek tego miliony mężczyzn i kobiet dostaje pracę. Tego rodzaju zatrudnienia rąk roboczych uważamy za drogę fałszywą. Historia wielkiej wojny w innych częściach świata musiałaby oczywiście dotknąć i nas i w rozmaity sposób grozić nam. Jestem przekonany, że my — republiki nowego świata — możemy dopomóc do zażegnania tej katastrofy. Przede wszystkim musimy zapobiec raz na zawsze wojnom pomiędzy nami, następnie musimy przyczynić się do odbudowy dobrobytu na świecie przez ożywienie handlu międzynarodowego. Nie jest przypadkiem wcale, że państwa, które trzymają się systemu autarchii gospodarczej, najgłośniej przyznają, że wojna jest dla nich środkiem polityki!

„Wyrażamy naszą ufność do świata zachodniego, oświadczając, że utrzymujemy nadal demokratyczną formę rządów i chcemy tej formy bronić”.

„Ta nasza wiara byłaby niedoskonala, gdybyśmy nie oświadczyli jednocześnie o naszej wierze w Boga, zagwarantowanej w przewidzianej w naszych konstytucjach wolności sumienia”.

Słynny londyński Pałac Kryształowy w zgliszczach

W poniedziałek w godzinach wieczornych wybuchł pożar w słynnym pałacu Crystal na przedmieściu Londynu Sydenham. W ciągu paru minut cały gmach stanął w płomieniach, sięgających 55 m. wysoko i oświetlających swych blaskiem południowo-wschod-

siłków straży ogniowej, na cały budynek. 65 motorowych sikawek pracowało bez przerwy. Płomienie dosięgły w końcu dwóch wież, z których jedna strawiona ogniem runęła z ogłuszającym hukiem. Upadła drugiej groził zatarasowaniem toru kolejowego

Pałac Kryształowy przed pożarem

nie części Londynu. W promieniu kilku-kilometrów słychać było trzask pękających szyb i widać unoszone wiatrem iskry. Wszystkie sąsiadujące z płonącym pałacem ulice wypełnione były tysiącym tłumem ciekawych.

Pożar rozszerzył się, mimo wszelkich wy-

padków, na całe miasteczko. Nad miastem rozpostarła się ciemność, którą widać było z odległego o 800 ft. Brighton. Zebrani na tarasie Izby Gmin postawie obserwowali krwawe odbłaski i błyski.

Z płonącego pałacu dołotał w ostatniej chwili uratować się członkowie odbywającej tam próbę orkiestry.

Katastrofa polskiego samolotu komunikacyjnego

Bukareszt, (PAT.) Polski samolot komunikacyjny w drodze z Salonik do Aten uległ dziś z niewyjaśnionych dotychczas przyczyn nieszczęśliwemu wypadkowi. Szczegółów dotychczas brak

Bukareszt, (PAT.) Według ostatnio otrzymanych wiadomości, pilot polskiego samolotu komunikacyjnego został zabity.

Co słychać?

Z KRAJU.

■ W Mysłowicach wydarzyła się katastrofa górnicza. Dwaj górnicy zginęli na miejscu.

■ Na przedmieściu Zakopanego zamordowany został w celach rabunkowych Kazimierz Karpel Rybka, zamożny góról.

■ W Poznaniu ujawnia się wzrost popytu na nawozy sztuczne.

■ Bracia Rudzkich (bekoniarnia) w Katowicach oszukali skarb państwa na 700.000 zł.

■ Kolo Krymna w pow. kowelskim patrol policyjny zastrzelił groźnego bandytę Lazarza Tereszczuka ze wsi Rokita.

■ W Mostach Wielkich rozpoczął się nowy kurs policjantów, na który przyjęto 250 osób.

■ Pan Prezydent przyjął inspektora armii gen. Sosnkowskiego.

■ Wojewoda poleski płk. Kostek-Biernacki ustępuje.

■ We Lwowie aresztowano 37 inwalidów wojennych, którzy od dłuższego czasu pobierali bezprawnie rentę inwalidzką ze Skarbu Państwa.

■ We Wilnie władze aresztowały 20 osób za działalność przeciw państwu.

■ Wybory do rady miejskiej w Poznaniu odbędą się w niedzielę 20 bm. Dotychczas zgłoszono 5 list.

■ B. Komisarz ziemski w Wejherowie Lipiński skazany został za sprzeniewierzenie na rok więzienia bez zawieszenia.

● Towarzystwo Kredytowe Ziemi w Warszawie wystawiło na licytację za długi 161 folwarków.

● W Lipnie zmarł w tych dniach weteran 1863 roku śp. Stanisław Łąbiński, przeżywszy lat 92.

● W zagrodzie rolnika Chody w Słopanie koło Obrzyckiej do bawiącej się 3 letniej córki zbliżyła się maciora, która dziecko przewróciła i dotkliwie na twarzy i szyi pogryzła.

● We wsi Lyszca pow. pińskiego żyje Justyna Prygodzicz, urodzona w roku 1817, a więc liczy 119 lat. Staruszka cieszy się dobrym zdrowiem i zajmuje się jeszcze niektórymi pracami gospodarskimi.

Z ZAGRANICY

■ W jorcie kopenhaskim spłonęło 70 żaglowców, w tym jacht królewski.

■ Rząd estoński wprowadził w życie ustawę o sterylizacji.

■ W pobliżu miejscowości Tejusz (Rumunia) wpadła lokomotywa na grupę ludzi. 4 osoby zostały zabite a kilkanaście ciężko rannych.

■ Król rumuński Karol przybędzie do Polski z oficjalną wizytą w końcu stycznia 37 r.

■ Rząd Rzeszy Niemieckiej uchwalił ustawę na podstawie której grozi kara śmierci za lokowanie kapitałów niemieckich zagranicą.

■ Zmarły fabrykant armat, Zacharow pozostawił olbrzymi majątek w sumie 30 milionów funtów szterlingów.

● Parowiec niemiecki „Elsa” o pojemności 849 ton, w drodze do Cherbourg zatonął w pobliżu wyspy Borkum. Z czterestu ludzi załogi uratowano zaledwie dwóch.

● Angielska barka rybacka „Noran” zatonała w odległości kilku kilometrów od Calais. Z 10 członków załogi ocalał tylko jeden — pozostali zatonęli.

● U wybrzeży belgijskich szaleje burza. Tama w Wandugne została uszkodzona. Tama w Ostendzie jest zagrożona. Naprawiają ją saperzy. W Antwerpii pewna liczba domów znajdujących się na lewym brzegu rzeki jest częściowo zalana.

KRONIKA

Kalendarzyk

Data	Miesiące	Dzień	Św. Katolic.	Słońce	
				wschód	zachód
7	Grudzień	P.	Ambrozego	7,03	15,49
8	"	W	N. Pocz. NMP	7,04	15,40
9	"	S.	Walerii	7,06	15,39

WĄBRZEŻNO

● Osobiste. Do tut. sądu przybył w miejsce p. asesora Kolińskiego p. sędzia Antoni Guzowski z Chodczyc pow. Włocławek.

Fanu sędziemu Guzowskiemu życzymy na nowym stanowisku pomyślności. Redakcja

Wzywamy wszystkich!

Pracownicy Zakładów Graficznych B. Szczuki złożyli ofiarne grosze na F. O. N.

Na apel Naczelnego Wodza — Marszałka Śmigłego Rydza aby dobroić armię stanęło całe społeczeństwo spiesząc z ofiarami na Fundusz Obrony Narodowej. Budujący był przykład społeczeństwa powiatu wyrzyckiego, które na ręce Marszałka złożyło piękny dar w postaci sprzętu wojennego.

Pracownicy Zakładów Graficznych Bolesława Szczuki doceniając znacznie dobrojenia armii dobrowolnie opodatkowali się jednorazowo na Fundusz Obrony Narodowej.

Ci, którzy stale pracują dali więcej a pracownicy przejściowi ofiarowali mniej. Tych ostatnich wymienialiśmy dlatego, że i oni zrozumieli znaczenie hasła rzuconego na FON.

Pracownicy Zakł. Graficznych B. Szczuki składając ofiary na FON. — wzywają **WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW INNYCH ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH, KUPIECKICH I RZEMIEŚNICZYCH NAWET NAJMNIEJSZYCH WARSZTATÓW DO SKŁADANIA DATKÓW NA FUNDUSZ OBRONY NARODOWEJ.**

Niech powiat wąbrzeski w tym szlachetnym wyścigu nie będzie ostatnim. Pokażmy wszyscy, że zrozumiemy tak ważną akcję a tym samym wypełnimy jeden z obowiązków obywatelskich.

Ofiary złożyli:

Zakłady Graficzne B. Szczuki 100 zł; A. Szczuka 20 zł. K. Szczuka 10 zł; Jaźwiecka 2 zł;

Sawicki 4,50 zł; Wachowiak 4 zł; Oltuszczyńska 1,50 zł; Kalinowska 0,50 zł; Kobrzyński 2,00 zł; Rzczewski W. 5,00 zł; Wilkosz 5,00 zł; Szczuka Maurycy 2,00 zł; Piasecki 1 zł; Brodziński St. 2,00 zł; Centlewski 2 zł; Fiałkowski 1,50 zł; Derkowski W. 2 zł; Dzierzbicki F. 3 zł; Zalewski 1,50 zł; Gorzejewski M. 0,50 zł; Rzczewski Z. 1 zł; Kosiński A. 1 zł; Michalek T. 1 zł; Wesolowski 0,50 zł; Brodziński St. 0,50 zł; Lewandowski 0,50 zł; Trojanowski 2 zł; Mądraszewski 2 zł; Madeja 1 zł; Piątek 1 zł; Szlag 1 zł; Mioskowski 2 zł; Bandrowski 3 zł. Kalkstein 1,50 zł; Rutkowski 2 zł; Ziolkowski 2 zł; Masłowska 1 zł; Falkowska 1 zł; Lamparska 1 zł; Widzińska G. 1 zł; Lewandowska 1 zł; Lemanowicz L. 1 zł; Lewandowska B. 0,50 zł; Wolanowska 1 zł; — Fetkówna 1 zł; Nowakowska 1 zł; Rezmierzowa 1 zł; Ewczysłka 1 zł; Laudowska 1 zł; Rodzińska 1 zł; Wesolowska 1 zł; Fiałkowska 1 zł; Borowska 1 zł; Donarska 1 zł; Bukowska 1 zł; Meko-wa A. 1 zł; Rygielska 1 zł; Widzińska H. 1 zł; Tuńska 1 zł; Sassowa 1 zł; Nowakowa 0,50 zł; Skibicka 0,50 zł; Chojnicka 1 zł; Lisewska 1 zł; Jankowska 0,50 zł; Rzymkowska 50; Sulerzycka 50 gr; Górska 1 zł; Jasińska 0,50 zł; Siwek 0,50 zł; Suska 0,50 zł; Lipska 0,50 zł; Michałowska 1 zł; Mańska 0,50 zł; Jankowska 0,50 zł; Kuszyńska 1 zł; Górecka 0,50 zł; Eichberger A. 0,25 zł; Eichberger B. 0,25 zł. Katlewska 0,25 zł; Stencleówna 0,25 zł; Kruszczyńska 0,30; Candrówna 0,25; Cywińska 0,30; Błaszkiwicz 0,20; Niedzielska 0,30; Candrówna K. 0,25; Kamińska 0,30; Lisewska 0,25; Gierlicka 0,25; Kauffman 0,25; Kauffmann U. 0,25; Lewandowska 0,50; — Miklikowska 0,50; Adelmanówna 0,50. Witkowska 0,25; Kopycińska 0,50; Przybylska 0,50; — Kleszczyńska 0,50 zł; Abramowiczówna 0,50 zł; Trajchlówna 0,50 zł; Witkowska 0,25; Kukawka 0,25 zł. Razem zebrano 235 złotych.

Spieszmy z pomocą

Wszyscy powinniśmy przyjść z pomocą bezrobotnym, bo wiemy co to głód i chłód. Na to jesteśmy czuli, nie mamy kamienia w sobie, tylko serce i sumienie.

Dlatego dajemy według własnego sumienia i serca. To nie jałmużna. To obowiązek. Dlatego dajemy chętnie.

● Związek chórów kościelnych diecezji chełmińskiej. Z polecenia J. Eks. ks Biskupa Okoniewskiego założony został związek Chórów Kościelnych Diecezji Chełmińskiej Tymczasowym prezesem został ks. prałat Wiśniewski z Palplina.

Dekanat Golub i Wąbrzeźno należy do okręgu Toruń. Prezesem został ks. prob. Szuchmiński z Wielkiego Kamorska.

● Wieczór Sienkiewiczowski. W czwartek, dnia 10 grudnia br. o godz. 19,45 odbędzie się w Szkole Powszechnej nr 1 dla uczczenia pamięci 20-letniej rocznicy śmierci wielkiego naszego pisarza Henryka Sienkiewicza. Wykład poświęcony życiu społecznemu i literackim twórcy wiekopomnej trylogii. Wykład urozmaicony będzie przeróznymi recytacjami. Na wykład ten pośpieszyć powinni młodzi i starzy; młodzi aby rozwijać w swych sercach kult dla człowych reprezentantów naszej literatury pięknej a starzy, aby złożyć hołd pamięci tego który w latach gorzkiej niewoli pokrzepiał ich swym słowem na duchu i pogłębił w nich wiarę w polskość i Polskę.

Zwraca się uwagę, że jest to pierwszy wykład z zapowiedzianej serii wykładów pt. „Polska współczesna, jej dzieje i kultura”.

Wszyscy więc miłośnicy języka i literatury polskiej spotkają się w czwartę 10 grudnia w szkole powszechnej nr 1. Wstęp bezpłatny.

● Z życia inwalidów wojennych. Wczoraj w lokalu p. Markuszewskiego odbyło się pod przewodnictwem prezesa p. Skrzypczaka miesięczne zebranie Pow. Koła Zw. Inwalidów Woj. RF. Po zagajeniu i odczytaniu protokołu z ost. zebrania przez p. Redlaka omawiano cały szereg spraw inwalidzkich. Uchwalono, że obchód gwiazdkowy odbędzie się w niedzielę 20 bm. o godz. 3 w lokalu p. Markuszewskiego.

● Piętnasty wyrok za kradzież. Przed Sądem Grodzkim stanęła złodziejka Gold Walentyna z Włocławka, 14 razy karana, oskarżona o dokonanie kradzieży na szkodę p. Hermana

To nietylko nasz, ale każdego obowiązek.

Złożyliśmy: Zakłady Graficzne B. Szczuki 500 zł, a my pracownicy zł 315,60. Dajemy, bo nasze sumienie tego wymaga. A kto z Was pracownicy pójdzie naszym śladem? — Dajcie ile możecie, ale dajcie.

Schielmana z Książek. Gold przybyła do Wąbrzeźna na jarmark i skradła portfel z zawartością 18,30 będącą własnością p. Schielmana. Za ten czyn Gold skazana została na 1 rok więzienia.

● Z srebrnego ekranu. — Chcesz mieć kilka niezapomnianych, mile spędzonych chwil, razem z najsłynniejszymi gwiazdami polskich ekranów jak: Maria Malicka; Maria Bogda; Cwiklińska, Brodniewicz; Stępowski; Węgrzyn; Jaracz i inni idź tylko na najnowszy rekordowy film pod tyt: „PAN TWARDOWSKI” Ceny miejsc mimo olbrzymich kosztów sprowadzenia nie podwyższone. Zapowiadamy „Zaczęło się od pocałunku”.

Z POWIATU

PLYWACZEWO

□ Kradzież. W nocy dnia 2 bm. przez okno prowadzące na strych domu zakradło się dwóch nieznanymi osobnikami, którzy zabrali stamtąd mięso, umieszczone w beczce, z korytarza 2 mundury Ochotn. Straży Pożarnej i czapki oraz kilkanaście kur z chlewa. Złodzieje ci byli widziani przez pewną wdowę, jednakże ta nie może dać bliższych określeń, w którym kierunku ci udali się. Posterunek PP. w Kowalewie prowadzi za nimi energiczne poszukiwania.

SITNO.

□ Na fundusz Obrony Narodowej złożyli pp. Kazimierz Bokota 50 gr, Stopyra Marcin 20 gr, Jan Ryż 50 gr, Martyni Maciej 1 zł, Rut Józef 50 gr, Zasadny Wład. 3 zł, August Stanke 5 zł, Korhals 2 zł, Herberg 30 gr, A. Kühn 1 zł, F. Kühn 1,50 zł, J. Skowroń 50 gr, Fr. Boguś 50 gr, Koń 50 gr, Dąbrowski 5 zł, Rogala 1 zł, Czaja 50 gr Banaś 1 zł Różycka 50 gr. Razem 25 zł. Na terenie gromady Sitno datki zbierali: mąż zaufania p. Jan Zalewski oraz pp. Dąbrowski Stanisław i Jan Zieliński.

NIEDŹWIEDŹ

□ Kradzież. Onegdaj skradziono na szkodę p. Miętkowskiego 2 świnię. Po złodziejach niema śladu.

PRZYDWÓRZ

□ Kradzież. Na szkodę p. Zubko skradziono onegdaj 1 świnię. Złodzieje dostali się do chlewa przez wylamanie okna. Policja prowadzi dochodzenia.

Kącik Oficera Rez.

Niniejszym komunikujemy, że w środę dnia 9 grudnia o godz. 17 odbędzie się specjalna audycja radiowa przeznaczona dla oficerów i podchorążych. Referat pt. „Najnowsza literatura wojskowa” — wygłosi przed mikrofonem płk. dypl. Tadeusz Różycki. Jaknajgoręcej polecamy PP. Kolegom wysłuchanie wyżej wspomnianej audycji.

ZARZĄD KOŁA ZW. OFICERA REZERWY.

Kącik radjowy

WTOREK, dnia 8 grudnia.

8,00 Audycja poranna. 9,00 między starymi a nowymi laty. Nabożeństwo z kaplicy zakładu NMP. w Kościerzynie. 10,30 Koncert. 12,03 Koncert symfoniczny z Poznania. 14,00 Kaszuby na mikrofonie. 14,30 Tańce i pieśni. 15,45 Pamiątny most. 16,10 Koncert reklamowy. 16,30 Program na jutro. 16,35 Utwory fortepianowe. 17,05 Dni powszednie państwa Kowalskich 17,20 Konkurs orkiestr mandolinistów. — 18,15 Polskie ozdoby na polskiej choince. 18,40 Sonaty skrzypcowe. 19,00 Dyskutujmy. 19,20 Imieniny Marysi. 20,25 Koncert. 22,00 Kompozycje Jana Sebastiana. 22,30 Kwadrans poezji ukraińskiej. 22,45 Muzyka taneczna.

ŚRODA, dnia 9 grudnia.

6,30 Audycja poranna. 11,30 Audycja dla szkół. 12,03 Utwory Alberta Ketelba. 13,00 Wszystkiego po trochu. 15,15 Koncert reklamowy. 15,35 Wiadomości społeczne. 16,00 Poznajmy pisarzy pomorskich. 16,30 Koncert. 17,00 Koncert orkiestry kawaleryjskiej. 17,00 Rozmowa z Adamem Mickiewiczem. 18,20 Pogadanka społeczna. 18,25 Orkiestra harmonistów. 19,00 Grzechy dzieciństwa. 19,20 Pierwiastek narodowy w muzyce współczesnej. 21,00 Opowieść o Chopinie. 21,30 Koncert. 22,10 Lekka audycja muzyczna 22,40 Muzyka taneczna.

Życie towarzysze

— BACZNOŚĆ POWSTAŃCY I WOJACY! Miesięczne zebranie Placówki odbędzie się we wtorek dnia 8 grudnia o godz. 16 w Domu Pracy Społecznej. Stawiennictwo wszystkich druhów obowiązkowe.

ZARZĄD

— UWAGA! STOWARZYSZ. EMERYTÓW! Zebranie miesięczne Koła odbędzie się w środę dnia 9 bm o godz. 16 w lokalu p. Kostrzewy. Z powodu ważnych spraw przybycie wszystkich członków konieczne. Na zebranie należy przynieść ze sobą legitymację członkowską.

ZARZĄD

— Związek Właścicieli Nieruchomości — Wąbrzeźno. Walne zebranie odbędzie się w niedzielę 13 grudnia o godz. 5 po poł. w lokalu p. Napierala. Porządek obrad:

- 1) Zagajenie;
- 2) sprawozdanie zarządu;
- 3) wybór nowego zarządu;
- 4) wolne głosy i wnioski.

W razie nie przybycia przepisanej ilości członków odbędzie się drugie zebranie o pół godziny później bez względu na ilość członków. Składki muszą być zapłacone. ZARZĄD.

Urzędowa cedula Giełdy zbożowo-towarowej w Bydgoszczy.

1 grudnia 1936 r.

Żyto	19,00
Pszenica standartowa	25,25—25,50
Jęczmień browarowy	25,00—25,50
Jęczmień 643 — 649 gl.	21,00—21,25
Owies	16,25—16,50
Mąka żytnia gat. I 50 proc	29,25—29,75
Mąka żytnia gatunek I 65 proc.	27,75—28,25
Mąka żytnia razowa 95 proc.	22,50—23,25
Mąka pszenna gat. I 20 proc.	41,25—42,75
Mąka pszenna gat. IA 45 proc.	40,25—40,75
Mąka pszenna gatunek IB 55 proc.	39,50—40,00
Mąka pszenna gatunek IC. 60 proc.	38,75—39,25
Mąka pszenna Gat. IIA 20-55 proc.	34,25—35,25
Mąka pszenna gat. IIB 20-65	33,75—34,75
Mąka pszenna gat. IID 45-65 proc.	32,00—33,00
Mąka pszenna razowa 95 proc.	29,75—30,25

Druk.: Zakłady Graficzne B. Szczuki Wąbrzeźno-Pom. Wydawca: Bolesław Szczuka. — Redaktor odpowiedzialny: Alfons Szczuka — Wąbrzeźno-Pom., ul. Mickiewicza 1

Starosta Powiatowy — wąbrzeski
Nr G. 39/43

OGŁOSZENIE PRZETARGU

Podaje się do publicznej wiadomości, że w dniu 14 grudnia 1936 r. o godz. 12 odbędzie się w gmachu starostwa w Wąbrzeźnie pokój nr 11 publiczny przetarg ofert pisemnych na dzierżawę obwodu rybackiego jezioro Łopatki na strudze bez nazwy nr 1, obejmującego obszar wody otwartej jeziora Łopatki.

Dzierżawa rozpoczyna się z dniem 15 grudnia 1936 r. i trwać będzie przez 10 (dziesięć) lat i 3% miesiąca do dnia 31 marca 1947 roku.

Do obowiązków dzierżawcy między innymi należy:

1) złożenie kaucji w wysokości jednorocznego czynszu;

2) płacenie czynszu z góry w ciągu miesiąca kwietnia każdego roku, a za czas od 15 grudnia 1936 r. do 31 marca 1937 r. przy podpisaniu umowy;

3) obowiązkowe zarybienie obwodu bezpośrednio w ilości rokrocznie 300 sztuk dwulatków — (dłoniaków) leszcza, 350 sztuk dwulatków lina i 400 sztuk narybku węgorza (montee).

Wadium licytacyjne w wysokości 60 złotych należy złożyć w Kasie Skarbowej w Wąbrzeźnie przed rozpoczęciem przetargu.

Pisemne oferty na dzierżawę obwodu rybackiego jeziora Łopatki z podaniem wysokości ofiarowanego czynszu rocznego należy w zamkniętych i opieczętowanych kopertach wnieść do Starostwa w Wąbrzeźnie pokój nr 2 za potwierdzeniem odbioru najdalej do dnia 14 grudnia 1936 r. godz. 11.

Bliższych wyjaśnień w sprawie warunków przetargu i dzierżawy obwodu rybackiego jezioro Łopatki udziela Starostwo w Wąbrzeźnie pokój nr 11.

Wąbrzeźno, dnia 4 grudnia 1936 r.

STAROSTA POWIATOWY:

(—) Kalkstein

20% oszczędności na prądzie, 50% doskonalsze

znane
aparaty radiowe

PHILIPS

STEREOFONICZNY
SUPER 456A

o 7 wysokosprawnych obwodach wyposażony w najnowsze urządzenia techniczne

stale na składzie we firmie
FR. BALCERSKI
HANDEL ŻELAZA
Wąbrzeźno, Rynek

Każdego czasu demonstrujemy bezpłatnie

Składajcie ofiary na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

Zaprowadzam

i prowadzę księgi handlowe dla celów podatkowych — oraz zestawiam bilanse
Leokadia Wiśniewska
Bernarda 2

Mieszkanie

3 pokojowe z kuchnią do wynajęcia.
Leśniewiczowa
Pierackiego 20

Dnia 5 XII 1936

znalazłem

teczkę

z kwitami Spółdzielni Elektryfikacyjnej w Płużnicy
Proszę o zgłoszenie u
p. Stefana Marko /skiego
Wąbrzeźno
ul. Chełmińska 4

Szczyt nowoczesnej konstrukcji fortepianowej, —

to pianina i fortepiany

T. BETTING
i SKA

Leszno
(Wlkp).

Najkrótsze fortepiany (skrzydła) o długości 138 cm. — Pianino nowe już od 1000zł
Dogodne warunki spłaty.
Gwarancja długoletnia. — Zamiana używanych fortepianów i pianin.

Nie zapominajcie

Dra Oetkera
przyprawa
korzenna
miodownika

przy pieczeniu

Zastępstwa we wszystkich większych miastach Polski.

Nieźródlna książka z przepisami Dra A. Oetkera p.t. „Dobra gospodyni piecze sama” jest do nabycia we wszystkich sklepach kolonialnych, księgarniach i u naszych zastępców. Cena obniżona 30 gr.

Stare papiery
w każdej ilości do nabycia w

Administracji
„GŁOSU WĄBRZESKIEGO”
ul. Mickiewicza 1. Tel. 80.

Znana z taniości i doborowego towaru

Drogeria Centralna
Kazimierza Stienss'a

poleca w wielkim wyborze praktyczne i tanie podarki gwiazdkowe

Wszelkie ozdoby i świece choinkowe — Korzenie do pierników i przyprawy do ciast. — Tanie, najlepsze mydła toaletowe. —

PIECZATKI
różnego rodzaju

kauczukowe i metalowe
szklane i mosiężne
na drzewo i firm.

dostarcza i firm.
naitanie!

„Głos Wąbrzeski”
B.SZCZUKA
Wąbrzeźno-Pom.

TANIA SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

Polecam po rzeczywiście korzystnych cenach:

Wykwintną bieliznę damską
Piękne piżamy i poranniki
Modelowe swetry i pulowery
Najmodniejsze rękawiczki —
pończoszki i skarpetki
Eleganckie szale i apaszki
Nobliwe torebki i parasole
Kołnierzyki — paski — kwiaty

Materiały na ubrania — palta i spodnie
Bielskie i Tomaszowskie
Materiały na suknie — płaszcze i kostiumy
modne nowe wiązanie i kolory
Jedwabie gładkie i deseniowe
Płótna — inletry — dreluchy
Pościelowe — Ręczniki — Fartuchy
Korty — Manchestry — Cajgi

Firany — Story
Obrusy — Serwetki
Ceraty — Chodniki
Kapy na łóżka
Narzutki na leżankę
Ręczniki iroterowe
i lniane w wielkim
wyborze.

Wszelkie artykuły męskie stale w nowościach na składzie jak:

**Pulowery — kamizelki — koszule wierzchnie —
krawaty — kołnierzyki — rękawiczki i t. d.**

▶▶▶▶▶ Piękny wybór w czysto wełnianych ubrankach, swetrów i niedźwiadek ◀◀◀◀◀

P. A. JONAS

SKŁAD BŁAWATÓW I TOWARÓW KRÓTKICH

Wąbrzeźno — Rynek 3

Ceny nainiższej

Towar najlepszej jakości!

Kino
dźwiękowe
SŁOŃCE

Chcesz mieć kilka niezapomnianych, mile spędzonych chwil, razem z najslynniejszymi gwiazdami polskich ekranów jak:
Maria Malicka, Maria Bogda, Miecz. Ćwiklińska, Zofia Lindorłówna, Fr. Brodniewicz
Junosza Stępowski, Józef Węgrzyn, Jaracz, Samborski, Selański, Znicz i inni —
Idź tylko na najnowszy, rekordowy polski film p.t.

PAN TWARDOWSKI

W poniedziałek już o godz. 3, 5 i 8,15 — we wtorek Święto NP. o godz. 3, 5, 7 i 9

Ceny miejsc mimo olbrzymich kosztów sprowadzenia tego filmu niepodwyższone — Bilety ulgowe i partout porto na ten film nieważne.

UWAGA! Szanowną Publiczność dyrekja kina prosi o przybycie na wcześniejsze seanse, z powodu spodziewanego tłoku

Dla dzieci i młodzieży wyświetlamy specjalne seanse po poł. codziennie Zapowiadamy:
o godz. 3 i 5 — Wstęp 0,25 zł. balkon 0,50 zł. Starsi płać normalne ceny Zaczęło się od początku

